

[Justitsministeren.]

10 Aar eller derover, dels endelig — ligesom nu — i Sager om Undsigelse, jfr. Straffelovens § 75.

Jeg gør opmærksom paa, at der hermed ikke tilsigtes nogen kvantitativ Ændring i Nævningesagerens Omraade, selv om det naturligvis ikke kan siges aldeles sikkert, hvorledes denne nye Afgrænsning vil virke i Praksis. Nævningesager vil efter denne Ordning blive alle de nugældende Misgerningssager undtagen Sager angaaende kvalificeret Barnemord. Nævningesager bliver desuden en Række andre Sager, saasom Falskmøntneri, Brandstiftelse, kvalificeret Blodskam, kvalificeret Barnerov, Samleje med Børn, grov Legemsbeskadigelse og kvalificeret Frihedsberøvelse. Da den nugældende Adgang for Sigtede til i visse Tilfælde at forlange Nævningebehandling foreslaas ophævet, vil en Del Sager, som nu *kan* komme for Nævninger, fremtidig blive udelukket herfra, f. Eks. Sager angaaende Fosterfordrivelse og angaaende Barnedrab under eller straks efter Fødselen, jfr. §§ 193 og 192 i Straffeloven af 10. Februar 1866 og §§ 242 og 238 i Straffeloven af 15. April 1930.

Alle Straffesager, der ikke herefter bliver Nævningesager, foreslaas i § 688 henlagt til Underretterne. Efter nugældende Ret er visse af disse Sager jo Landsretssager, men den foreslaaede Forandring er i Virkeligheden ikke ret stor, idet de Sager, der for Tiden behandles i 1ste Instans ved Landsret uden Nævninger, kun udgør en meget ringe Del, nemlig ca. 5½ pCt. af samtlige Straffesager, endda bortset fra Politisagerne. Hertil kommer yderligere, at Underretssagerne jo fremtidig vil blive paadømt ikke af en enkelt Dommer, men af en Ret bestaaende af 1 Dommer og 2 Doms mænd, og med fuld Adgang til Anke til Landsretten under Anvendelse af Umiddelbarhedsprincippet.

I denne Forbindelse skal jeg nævne, at Lovforslaget indeholder de øvrige Ændringer i Retsplejeloven, som den nye Straffelov gør nødvendige. Disse Ændringer er for en stor Del af formel Art, saasom Henvisninger til de Paragraffer i den nye Straffelov, der svarer til de nu i Retsplejeloven citerede Paragraffer i Straffeloven af 1866. Men foruden de Bestemmelser, som jeg lige har nævnt angaaende Nævningesagerens Omraade, skal jeg gøre opmærksom paa Forslagene til §§ 885—90, der indeholder vigtige Bestemmelser angaaende Omraadet for Nævningernes Competence i den enkelte Sag. Da en nærmere Gennemgang af disse

Regler vilde kræve en ret vidtløftig Udredning, vilde det let føre for vidt at komme ind herpaa ved denne Lejlighed. Jeg skal derfor indskrænke mig til særlig at pege paa en ny Bestemmelse, som man efter det staaende Retsplejeudvalgs Indstilling har optaget i §§ 886 og 886 a, og som gaar ud paa at give Nævningerne Adgang til at udtale sig om, hvorvidt den Tiltalte, som de har kendt skyldig, har begaaet Forbrydelsen under skærpene eller formildende Omstændigheder. Ved denne vigtige Bestemmelse, der har et Forbillede i norsk Ret, haaber man at aabne Mulighed for at skabe en bedre Føling mellem Retten og Nævningerne og derved en bedre Overensstemmelse mellem Nævningernes Afgørelse og Rettens Strafadmaaling.

Endnu et meget vigtigt Emne i Straffeprocessen er efter Udvalgets Indstilling optaget i Lovforslaget, nemlig en Række Ændringer i Reglerne om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel m. m. i det nye Kapitel 93 a. De gældende Regler har som bekendt flere Gange virket mindre tilfredsstillende særlig paa to Punkter.

For det første er det flere Gange sket, at en Tiltalt først er blevet frifundet i en Straffesag, men at det derefter, naar han rejste Krav om Erstatning for Varetægtsfængsel, er blevet statueret i Dommen angaaende dette Spørgsmaal, at der har været „begrundet Formodning“ om, at han var skyldig, i hvilket Tilfælde Loven udtrykkelig siger i § 792, at Retten til Erstatning bortfalder. Denne meget uheldige Ordning foreslaas afskaffet, saaledes at det kan undgaaes paa denne Maade at komme til at sætte et sort Stempel paa Manden, til Trods for at han er blevet frifundet for Straf.

For det andet har det vist sig uheldigt, at den gældende Ordning kun hjemler Ret til Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel, Anholdelse eller Strafadstaaelse, men ikke for andre i Retsplejeloven hjemlede Foranstaltninger, saasom Bevogtning i Hjemmet, Tilhold om Opholdssted og lignende Forholdsregler, som i og for sig i det enkelte Tilfælde kan være lige saa skadelige og krænkende for den paagældende. Ogsaa paa dette Punkt foreslaar Lovforslaget en Forandring, idet der bliver en fakultativ Adgang til at give Erstatning i Tilfælde af saadanne Skridt overfor en Sigtet.

Betingelserne for at opnaa Erstatning er for øvrigt et af de faa Spørgsmaal, hvor 1929-Udvalgets Indstilling ikke er enstemmig. Et Mindretal — Statsadvokat *Lett* — har paa 3 Punkter ment, at Betingelserne for at opnaa Erstatning burde skærpes, saa